

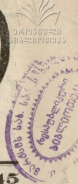
სწოლის ოქრსკელი

სურათებიანი დამატება 68

დამატების № 61

კვირა, 6 ოქტომბერი 1902 წ.

ბაზმის № 1945

ბოიომ მისწრო კოლს ანდართან

(ამბავი სვანეთის ცხოვრებიდან როდა როდასი)
(გერმანულიდან)

ბოიომ, 30 წლის კაცი, გამბადარი, კუზიანი, გრძელ შავ-თმიანი, უწვერულავა შო, მონადირის ტანისაშობსში.—დანს, ბოიოს კოლი.—ანდართ ნეშენი, მონადირის ტანისაშობსში.—ტადინა, ბოიოს მსახური.—დებუბა, მსახურის კოლი.—უქამი, მსახურელი მიხეტი. შვენიერად მოწყობილი საწოლი ოთახი დანსი. მარტენი წინ სდას სტოლი, სადღე დანა და ანდართი ვახშობენ. უკან შენსავალი; მარჯვნივ საწოლი კარი, კართან მიუდებელი ანდართის თოფი და სხვა.

(დანს, ანდართ, ბოიომ. ბოიომ გააღო მარჯვნივ კარები და პაპიროსით ხელში მოულოდნელად ოთახში გაჩნდა.— ანდართ. გაფითრდება და ლუკმა ხელიდან უვარდება.—დანს, სკამს მიაწვება და შეზინებული ბოიოს მიაჩრდება).

ბოიომ. (ორივეს დასტერდება, ოთახს თვალს შემოაფიქვს, როდა თოფს ახელი დანსსაყს ჩქარა თვალს შაშინებს, შეუახლოვდება სტოლს და გაჩერდება). რაომ თქვენ ვაბაიეთ კიდეც მუშაობა და ჭამას შეუდევით, რომ იარაღი კუთხეში მიგიყრით მიგვიგდით? გადაეღობე, ანდართ, შენი ლუკმა და გამარჯვება მითხარი. თუ აველოაფერი არ მატყუევებს სახლის პატრონი უნდა გიყვე (უფროს ახლი მიდის). საღამო შვიდობის! კეთილი იყოს შენი მოსვლა ჩემი კოლის საწოდ ოთახში.

ანდართ. სა-ღამო შვიდობისა.
ბოიომ. ღმერთი იყოს შენი შემწე, საყვარლო მეგობარო.

ეგრე გაფითრებულხართ? ცუდს ხომ თქვენ არას იხამდით? რაო, პასუხს ვერ მივიღებ?

ანდართ. რას ბრძანებთ, ცუდს რასმე როგორ გავიფიქრებდი. მე ძველი ნაცნობი ვარ ქ.-ბ. დანსი; გავიგე, რომ ქ.-ბ. დანა ჩემ მეგობარ პეტროვისს გამყვია ცოლად, მეც გადასწყვიტე მენახეთ ორივენი, და რადგან ამ უკანასკნელ დღეებში ბევრი საქმე მქონდა, მხოლოდ დღეს მოვიცადე და საუბედროოდ სახლში არ დამხვდა.

ბოიომ. ძალიან კარგი, მე ძალიან ვახარებუდი ვარ. ანდართ. დიად, ეგრე იყო. მე წასულას ვაპირებდი, მაგრამ ქ.-ბ. დანამ არ გამიშვა, ცოტა მოითინეთ და ჩემი ქმარიც მოვიყო.

ბოიომ. და მეც მოვედი ცოტა ნადრევიად, როგორც ოქტომბრის სიციფებში. ლოდინი ხანგრძლივი ხომ არ გეჩვენათ?

ანდართ. სრულებითაც არა, სანამ მოხვდები, სხვადასხვა რამეს ვუმზობდებ მოწყველ ქალბატონს.

ბოიომ. დიად გმადლობ, რომ ჩემი ცოლი შეგიტყვევია. დამსახურებ კიდეც საბრალომ: მე ისე ცოტა დრო მიქვს მასთან სალაპარაკოდ, რომ ძველ კეთილ მეგობართან მასლაათი სანატრელი უნდა იყოს მისთვის. ხომ ესეა დანა?

დანს (კანკალომ). მართალია!
ბოიომ. შენ ხომ ძველი კეთილი მეგობარი ხარ? ხომ არ ესტადები?

შემოდგომა.—სურათი გოგაშვილისა, ნახშირით დასტურდა.

ნუ თუ ისე გაცეხებული ხართ, რომ გონზე ვერ მოსულხართ? (ჯდება) იქნება ფიქრობდი, რომ ჩემი ოთახია ჩემი კოლის საწოდ ოთახის შემადრთებელი კარები დეიანგულია? რატომ

ანდართ. წინად ჩვენ შორის უსიამოვნობა ყოფილა... ბოიომ. სასაცილოა, ძვირფასო მეგობარო! შეიძლება წინად მე შენ არ გიცნობდი; ესლა კი ის დრო წავიდა. მერ-

დასა (სვდლოძის ბოთის მოკვების).
ბოიაო. შორს! მე პატის ესტე შენს ნიკს.

ანდროა. ბოიაო, რა ჩაინდინე!
ბოიაო. მე? არაფერი.

ანდროა. ღვინო მოწამლული იყო.

ბოიაო. ოო, დიდებული კიმიკოსო! ღვინო საიდან იქნებოდა მოწამლული? ბოთლი ხომ ამ ევდენ სტოლზე, როცა თქვენ მასლათობდით, რასაკვირველია, ყოვლად უბრალოდ და უსოფელად. მეც ხომ დავლდე ეგ ღვინო? და შენ გგონია, რომ ბილი სურვილი მაქვს ვადესახლდე იმ ქვეყნად მაშინ, როცა შენ ამ მომავლად ნაღრის დაუწყებ დარაჯობას? ანდროა. წაშალი რომ ჩაუტრია?

ბოიაო. ჩემი წაშალი ისე უსოფელია და უბრალოა, როგორც შენი მუსიკა და ნანსთან. როგორ საწყლად დგებარ ანდროა? რა მოგიტყობა?

(ანდროა გაშტერებთ მისწრება ბოიაოს, გააფლეს და შუა თათხში გაწვდება. ბოიაოთყა თათხთან. დანა კვნიეთ ღებემა საწაფეუ.)

ბოიაო. სწორედ ამაზე მინდოდა დამეწყო ლაპარაკი, მეზობლო. მშვენიერი თოფია, რა ღირს? პასუს ეღვარ მაძლევ?

ანდროა. ოცდა ათი გულდენი.

ბოიაო. რა იფთია! (უმიზნებს ანდროს).

ანდროა (უგან ისევე) ბოიაო, ნუ ხუმრობ?

ბოიაო. რა იფთია! სწორედ ოცდაათი გულდენი! შემიტყვარდა ეს თოფი, საუკეთესო მოსამსახურე ასეთი თოფი. საკვირველად ემორჩილება მანქანებელ თითს ოცდა ათი გულდენი! და მთელ კაცად კი ღირს! მთელ შენ ძალ-ღონედ! (დანს) რას კენესი ჩემო ძვირფასო?

ანდროა. ბოიაო, ჩემ თვალწინ ტყელი ანთია; მე სულ წინ წყლებს ვხედავ.

ბოიაო. ეგ არაფერია, ჩემო ძვირფასო მეუღლე.

ანდროა. ბოიაო!

ბოიაო. ფუ, თოფს ნაქურდალ წაშლის სუნი უღის! მეზობლო, ჩემი ტრედი ხომ არ მომაზიარეს? მეზობლო, სად არის შენი ძალა? რა არის ძალა? რა არის სიკოცლი? აბა იანგარიშე, ეინ უფრო ღონიერია—მე თუ შენ, შე მეწისქვილის ძროხა, მეწისქვილის ვირო! მე კი პატარა კუზინი ბოიაო შენზე მაღლა ვდგევარ და გვერდელ მასლას ღობი—შერის-ძიბია. (საფრის ზღუთუთაფლობით) ერთი ნაბიჯი ოო ვადმოღვა წინ, შემიძლია იქვე დავაწვირო; მართლად არ ვამბობ?

ანდროა. ბოიაო, ნუ ხუმრობ! შებრალებთ იქონიერ.

ბოიაო. რას ჰქვია შებრალება? შებრალება ცაში იციან. აქ კი, მიწაზე, სამაგიეროს ვადახდა მიღებულია და ჩვენ ხომ მიწაზე ვართ? მტკიცე თვალი და რკინის გული უნდა ჰქონდეს კაცს, მეგობარო; ძალას კი ოცდაათ გულდენად იყიდი.

ანდროა. ბოიაო, მე ვცვდები.

ბოიაო. ეგ ხომ ყველას მოკვებით, ჩემო საყვარელო.

ანდროა. ბოიაო, მღვდელთან ვაგზაუნე კაცი; ცოლევს თან ნუ ვამატან. ღმერთო, ჩემო კეთილო ღმერთო!

ბოიაო. მეზობლო, როგორ გგონია, ვერ მოვარტყამ აქედან მარცხენა ფეხში? გაქვს იმდენი გული, რომ დამეწამლოვ?

ანდროა. შემიბრალებ, ბოიაო, შემიბრალებ!

ბოიაო. ანდრო ნევერი, ადგილიდან არ დაიძრა.

ანდროა. რა კეთილი იყავი, ჩემო ბოიაო!

ბოიაო. და შენ კი არა, ჩემო გულო?

ანდროა. არა ბოიაო, მე... მე შენ მოვადტყუე.

ბოიაო. ეს მე ვარვად ვიცი, ჩემო საყვარელო, ჩემო ტბილო საყვარელო. ამიტომაც იყო, რომ მოგწამლო. ეგემის, ქურღო! ქურღობაში ყოჩაღი იყავი. ენაბოთ სიკეთლის სიბრძნის თუფელად გული.

(ანდროა გაშტერებს. ბოიაო თოფს გასხრის).

ანდროა. მიშველოთ! (უგან ღებემა ატყაზე, რამეწერემა გადმარუნდება და კვნიის).

ბოიაო. მეგობარო, სად არის შენი ვეკაცობა? ფუ, ანდრო. მიშველოთ! ეს ხომ მზადღის საყვარელი ჰიზნია! ან ნამდვილი გმირობა! ოცდაათი წელიწადი სიკოცლის კაცი იყავი, ერთი შეთხედის საათი მინიმუმ იყავი სიკვდილის კაცად.

ანდროა. ბოიაო, ბოიაო!

ბოიაო (მიახლოს სწაფლან და დასრება დანსაკენ), როგორ მიყვარდი, უმშვენიერესო, და რა მომიხლ სამაგიეროდ, უბედურო! (გარედ ფეხს მსა და კარებს კავებას).

ბოიაო. ვინ არის მან?

ტადია. (გარედამ) მე, ბატონო. ვადათ ვარი. ღვინის გულიათვის მიხარბობ, რა მოხდა. თქვენ ხომ არაფერი მოგსცლიათ, ჩემო ბატონო?

ლაფუბა. (გარედამ) მაცხოვარო და ღვინის მშობელო მარიამ, რა მოხდა, რა ამაზეთა?

ბოიაო. დაიკარებო! არაფერიც არ მომიხდარა. კერიდამ აფურო ჩამოვარდა და მეზობელს ხელედ დეცა ქურღობის დროს. თუ ვინდათ დაუსხეთ ექიმსა და კალბრისსაც. (მადის ანდროთან თოფით). რაო მეზობელო, რა მოხდა? მე კუზინი ვარ. შენ კი სალი!

ანდროა. შემიბრალებ, ბოიაო, შემიბრალებ! სულ დანა დამწამევი.

დანს. (წამოაწეეს) აი ამ მზდელთან, ამ დიაცთან გიღობოტე, ჩემო ბოიაო.

ბოიაო (ანდროს) ერთი ტყვია კიდევ არის თოფში, მაგრამ ტყვის დამკირება იქნებოდა, რომ შენ შუბლში მოგხვდეს.

ლაფუბა. (გარედამ) ბატონო, ვადათ ექიმის მოსაყვანად გიუკეთო. ღმერთო, რა ამაზეთა.

ბოიაო. მიიახე რომ დაუტყაროს, თორემ ექიმის ფეხები ვერ წამოიფევა დახელოვნებულ მზდერის-სიკვდილის. (მოაწეეს სტაფისაკენ, ადებს ზეპას და დასცდას! შუბლედ მიდის დანსთან).

დანს. ბოიაო!

ბოიაო. ნუ კვდები, ჩემო აყვებულუ ვარდო, ჩემო საყვარება! დანა, დანა! შემოხვდე შენი ღმამი თვალებით, შემოხვდე წინ ნდებულად; როცა გიყვარდი. მიხარ ერთი სიტყვა, ჩემო მართლდარე შევილო!

დანს. (უგანსხვად ღებემა ატყვებს) მერწმუნე, ჩემო ბოიაო, შენ... შენ... (გვება).

ბოიაო, ჩემო თეთრო მტრელო, დარბი ჩემთან. (სტარის). აღი ზეითი ცის სინათლეში, ჩემო ვარსკვლავო დანა და თუ სადმე ცა არის, მეც იქ მწახავ... დანა, დანა (ანდროს). მოკვდა მოკვდა ჩემი მშვენიერი დანა ამ, ამ დიაცის გულიათვის!

დალეობა მტკვარში.

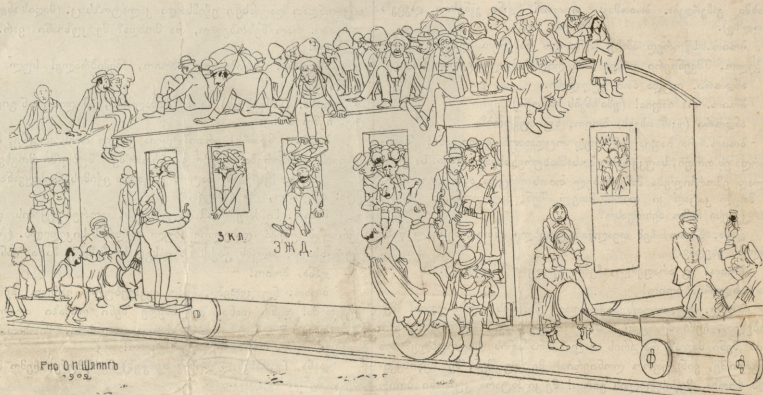
(მადის სტაფლან, სახანავის გაბეღუბებით იღებს ჩანჯაღს და დაინოქებს ანდროსთან). როგორ ვაბედე შენის ცოდვილის თვალებით შეგებენდა ამ ანგელოზისათვის? ეს არ უნდა ვაგებუნდა (უწხვლავს თვაღმა)

ანდროა. (უგარას) სადაელო!

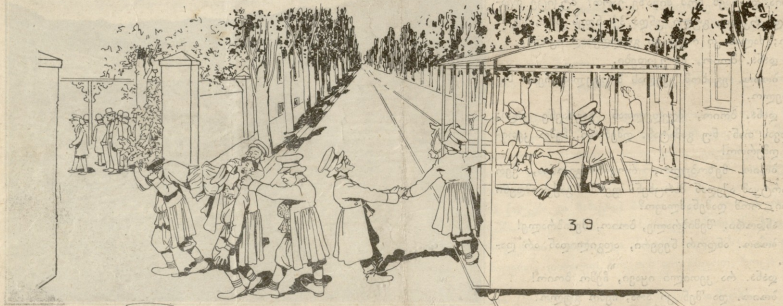
ტადა. (გაგრუდამ შირს) ჩქარა, ბატონო ექიმო, ჩქარა თუ ღმერთი გწამთ!
 ბოია. (პარსდვით, როგორც დამფურღი, შიდას კარგაანს) შემოდით ვინცა ხართ და ნახეთ.
 ტადა. (შეშამტერეგს კარებს და ნაჯახით ხელში ანდორისკენ შირსის) შე ძალოო, განანებ მე შენი! (დაინახეს წაქვეულ ანდორს და უკნ დახეხეს).
 ლაუბა. რა შობდა? შობრძანდით, ექიმო!
 ექამა. (დომლით შემოდის) რაო რა მოუვიდა ზვენ ბატარა ქალბატონს? არაფერია, ჩვენ იდვილად გუშველით მშენიერ ქალბატონს.
 ბოია. (დაუდებს და დომლით) გული გაუსკდა.
 ექამა. (ურს დადებს დანს)

ლაუბა. (ტირდით გარს უდღის ანდორს) თქვენ ყველან სისხლი ვდით! რა მოგივიდათ?
 ექამა. რა მოუვიდა ქალბატონს? მკვდარია! (დაინახს ანდორს და შირსის მისთან) ამ ახალგაზრდას რაღა მოუვიდა?
 ბოია. აგური დაცა ფებზე
 ექამა. აგური? აგური ვგრე საშიში არ არის. ეხლიც ვუშველით (უსიხუეს ჭრდობას).
 ბოია. (ენს დაშუად) ექიმო, შობრძარეთ მთელი თქვენი ცოდნა და ხელოვნება. თქვენ უნდა ვე ვაქციო.....
 ექამა. (დაინახეს ანდორს თავს და ეფრის) ღმერთო ჩემო, დაბრმავებულეთ!
 ბოია.... გაღამირჩინოთ, ცოცხალი დამიტოვოთ (წინ გაღმარევა და დანებმა.)

მგხეთობა. მგხეთიდან მომავალი მკარგებელი.

მისამე უზნის სავალაქო აკრძნებანი

რე. ი. ი. ალიოვ

ამომრეველთა მიუენას კრებაზე.

რედაქტორ-გამომცემელი ალ. ჯაბაღანი.